

**PASIŪLYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 6, 13-1, 16, 17, 18,
18-2, 19, 20, 21, 23, 27, 34 IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO Nr. XVP-436(2)**

2025-06-16
Vilnius

Eil. Nr.	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
	str.	str. d.	p.	
1	1			Argumentai: 25 procentų pajamų mokesčio tarifas šiuo metu nėra taikomas nei darbo santykių nei kitoms pajamoms. Tokio tarifo įvedimas nuo 36 VDU iki 60 VDU pajamoms didintų mokestinę naštą darbo santykiai dirbantiems ir turėtų neigiamą įtaką Lietuvos įmonių konkurencingumui. Pažymėtina, kad šiuo metu taikomas 32 procentų pajamų mokesčio tarifas nuo 60 VDU pradedamas taikyti kartu su Sodros įmokų „lubomis“, todėl bendras darbo vietos kainos padidėjimas yra iš dalies amortizuojamas. Naujas 25% pajamų mokesčio tarifas būtų taikomas iki Sodros „lubų“, todėl mokestinė našta didėtų neproporcingai. Toks pakeitimas ypatingai paveiktų aukštą pridėtinę vertę kuriančias įmones, kuriose darbuotojų dalis, kurių metinės pajamos yra tarp 36 ir 60 VDU, yra ženkli. Dėl šių priežasčių, siūloma atsisakyti 25 procentų gyventojų pajamų mokesčio tarifo. Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir naujoje redakcijoje išdėstyti taip: „1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, gyventojų pajamos apmokestinamos taip: 1) metinė pajamų dalis, neviršijanti 36 60 vidutinių šalies darbo užmokesčių (toliau – VDU) dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą; 2) metinė pajamų dalis, viršijanti 36 VDU dydžio sumą, bet neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 25 procentų pajamų mokesčio tarifą; 3 2) metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio

				draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 32 procentų pajamų mokesčio tarifą.“
2	1			Argumentai: Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekte siūloma visoms metinėms apmokestinamosioms pajamoms taikyti vienodą progresinę tarifų struktūrą – 20 % iki 36 VDU, 25 % nuo 36 iki 60 VDU ir 32 % viršijant 60 VDU. Su darbo santykiais nesusijusių pajamų grupė pasižymi kitokiu nei darbo užmokestis pobūdžiu – ji dažnai yra nepastovi, nereguliari, susijusi su rizika. Dėl šių priežasčių tokios pajamos mokesčių sistemoje tradiciškai apmokestinamos švelnesniu režimu arba joms taikomi papildomi atskaitymai ar išlygos. Taikant tokioms pajamoms vienodą progresinių tarifų logiką kaip ir darbo užmokesčiui, neatsižvelgiama į jų ekonominį turinį ir struktūrinius skirtumus. Dėl to siūloma ne su darbo santykiais susijusioms pajamoms taikyti mažesnius tarifus, išlaikant apmokestinimo progresyvumą. Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 6 straipsnį ir naujoje redakcijoje išdėstyti taip: „1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, gyventojo su darbo santykiais susijusios pajamos apmokestinamos taip: 1) metinė pajamų dalis, neviršijanti 36 vidutinių šalies darbo užmokesčių (toliau – VDU) dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą; 2) metinė pajamų dalis, viršijanti 36 VDU dydžio sumą, bet neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 25 procentų pajamų mokesčio tarifą; 3) metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikoma apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 32 procentų pajamų mokesčio tarifą. 2. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, kitos gyventojo su darbo santykiais nesusijusios pajamos apmokestinamos taip: 1) metinė pajamų dalis, neviršijanti 36 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti,

				apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą; 2) metinė pajamų dalis, viršijanti 36 VDU dydžio sumą, bet neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą; 3) metinė pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 25 procentų pajamų mokesčio tarifą. 2. Metinė pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus individualios veiklos pajamas, tantjemas ar atlygį už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamą vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, gautas pajamas pagal autorines sutartis, mažųjų bendrijų vadovų, kurie pagal Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymą nėra tų mažųjų bendrijų nariai, pagal civilinę (paslaugų) sutartį už vadovavimo veiklą gautas pajamas, ne individualios veiklos pajamas, gautas pardavus ar kitaip nuosavybės perleidus atliekas, taip pat šio straipsnio 6 dalies 1, 3–5 punktuose nurodytas pajamas) dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą. 3. Už per mokestinį laikotarpį gautas pajamas, nuo kurių mokestis sumokamas įsigyjant verslo liudijimą, mokamas savivaldybių tarybų nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis. Savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita taikyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, lengvatas. 4. Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios individualios veiklos pajamos (kai vykdoma kelių rūšių veikla, pajamos sudedamos). 45 000 eurų sumą per mokestinį laikotarpį viršijančios individualios veiklos pajamos įskaitomos į metinę pajamų dalį ir pajamų mokesčio tarifas taikomas, kaip nustatyta šio straipsnio 1–2 dalyje. Už mokestinį laikotarpį (ar jo dalį) sumokėto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis, proporcingai tenkanti tai mokestinio laikotarpio daliai, kai gyventojas individualios veiklos pajamos viršijo 45 000 eurų sumą, įskaitoma į gyventojas nuo tų pajamų mokėtino pajamų mokesčio sumą. 5. Fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu gali būti apmokestinamos 45 000 eurų per mokestinį laikotarpį neviršijančios nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos (kai nuomojami keli tokie daiktai, pajamos sudedamos). 45 000 eurų sumą per mokestinį laikotarpį viršijančios nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos
--	--	--	--	--

			pajamos įskaitomos į metinę pajamų dalį ir pajamų mokesčio tarifas taikomas, kaip nustatyta šio straipsnio 1 ir (arba) 2 dalyje. Už mokestinį laikotarpį (ar jo dalį) sumokėto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio dalis, proporcingai tenkanti tai mokestinio laikotarpio daliai, kai gyventojų nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos pajamos apmokestinamos taikant šio straipsnio 1 ir (arba) 2 dalyse dalyje nustatytą pajamų mokesčio tarifą, įskaitoma į gyventojų nuo tų pajamų mokėtino pajamų mokesčio sumą. 6. Taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą apmokestinamos: 1) pajamos iš paskirstytojo pelno; 2) ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos; 3) ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos (įsigyti) paveldėjimo būdu arba anksčiau negu prieš 5 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dienos; 4) pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui gautos gyvybės draudimo išmokos dalis, lygi pagal šią sutartį sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartį grąžinamos įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka; 5) iš pensijų fondo gauta pensijų išmokos dalis, lygi sumokėtoms įmokoms, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka, taip pat gyventojui išstojus iš pensijų fondo grąžinamos sumokėtos pensijų įmokos, kurios buvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka. 7. Metinė ne individualios veiklos pajamų, gautų pardavus ar kitaip nuosavybės perleidus atliekas, dalis, neviršijanti 12 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą. 8. Individualios veiklos pajamos, neviršijančios 42 500 eurų per metus, apmokestinamos taikant 20 procentų pajamų mokesčio tarifą. 9. Apskaičiuojant šio straipsnio 1 ir 2 dalyje dalyse nurodytų metinių pajamų sumą, į ją neįtraukiamos šio straipsnio 6 dalyje nurodytos pajamos. 10. Apskaičiuojant metinei pajamų daliai pagal šio straipsnio 1 2 dalį taikomą pajamų mokesčio tarifą, į šią pajamų dalį pirmiausia įskaičiuojama metinė pajamų dalis, apmokestinama pagal šio straipsnio 2, 7 ir 8 dalis“
3	1		Argumentai: Paveldėjimo atveju siūloma netaikyti jokio laikymo laikotarpio. Paveldėtos akcijos ar dalys nėra įsigyjamoms investiciniais tikslais, todėl jų realizavimas neturėtų būti laikomas spekuliacine veikla. Tai

			padedą užtikrinti verslo tęstinumą šeimose ir sudaro sąlygas natūraliam turto perdavimui, kartu išvengiant mokestinės diskriminacijos palikėjų atžvilgiu. Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 6 straipsnio 6 dalies – 3 punktą ir jį išdėstyti taip: „3) ne per investicinę sąskaitą įsigytų akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, jeigu šios akcijos (dalys, pajai) įsigytos (įsigyti) paveldėjimo būdu arba anksčiau negu prieš 5 metų iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dienos.“
4	3		Argumentai: Gyventojų pajamų mokesčio lengvata fizinių asmenų skiriamai paramai yra būtina siekiant realiai paskatinti filantropijos augimą Lietuvoje ir stiprinti nevyriausybinių sektorių. Toks sprendimas atlieptų valstybės strateginiuose dokumentuose iškeltus tikslus dėl pilietinės visuomenės stiprinimo, didesnio NVO finansinio savarankiškumo bei piliečių įgalinimo prisidėti prie viešojo gėrio kūrimo švietimo, kultūros, sveikatos ir kitose srityse. Mokestinė paskata skatintų fizinių asmenų aktyvesnę įsitraukimą į filantropinę veiklą ir prisidėtų prie demokratijos bei stipresnio valstybingumo kūrimo. Pasiūlymas: Įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamo Įstatymo 16 straipsnį papildyti Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir jį išdėstyti taip: „7) pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą mokesčio mokėtojo skirtos paramos suma, tačiau ne didesnė kaip 40 procentų mokesčio mokėtojo apmokestinamųjų pajamų ir neviršijanti 100 000 eurų.“
5	4	1	Argumentai: Papildomas sveikatos draudimas yra papildoma nauda ne tik darbuotojams, bet ir darbdaviams bei šalies ekonomikai, kadangi didina sveikatos paslaugų prieinamumą, atlaisvina eiles valstybiniame sektoriuje, padeda darbuotojams greičiau spręsti problemas ir sugrįžti sveikiems į darbą, taip sumažinant ligos išmokų poreikį. Darbdaviams kaip naudą darbuotojui itin svarbu įtraukti valstybės nekompensuojamas prekes ir paslaugas (odontologijos, optikos ir kt.). Atkreiptinas dėmesys, jog siūloma 350 Eur. draudimo įmokų suma buvo nustatyta atsižvelgiant į vidutinę draudimo išmokos sumą, tenkančią vienam apdraustajam. Pažymėtina, kad toks skaičiavimo principas nėra korektiškas, kadangi GPM lengvata yra taikoma

6	4	2	draudimo įmokai, o ne išmokai. Taip pat buvo orientuotasi į kaupiamiesiems gyvybės draudimams taikytas sumas, kai draudėjas gali išsiimti jas, nesumokėdamas mokesčio, tačiau tai irgi nėra korektiška, kadangi draudimo ir kaupiamieji produktai nėra tapatūs. Vertinant tai ir siekiant išlaikyti didžiausią naudą darbuotojui, siūloma nustatyti bent 0.25 VDU sumos dydį, kuris atlieptų darbuotojų poreikius ir ženkliai nesiaurintų jiems šiuo metu darbdavio suteikiamos draudimo apsaugos. Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalimi keičiamo Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 14 punktą ir jį išdėstyti taip: „14) darbuotojo naudai darbdavio mokamų gyvybės draudimo įmokų pagal gyvybės draudimo sutartį, sudarytą iki 2012 m. gruodžio 31 d., kai draudimo sutarties terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba kai draudimo išmoka išmokama apdraustajam sulaukus 55 metų, ir 350 eurų per mokestinį laikotarpį sumos 0,25 VDU per mokestinį laikotarpį neviršijančių draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, ir pensijų įmokų į pensijų sąskaitą pensijų fonde suma, per mokestinį laikotarpį neviršijanti 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų;“. Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalimi keičiamo Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies – 14¹ punktą ir jį išdėstyti taip: „14¹) darbuotojo naudai darbdavio mokamų gyvybės draudimo įmokų pagal gyvybės draudimo sutartį, sudarytą nuo 2013 m. sausio 1 d., kai draudimo sutarties terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba kai draudimo išmoka išmokama apdraustajam, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto gyvybės draudimo sutarties sudarymo metu galiojusiam Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai, ir 350 eurų per mokestinį laikotarpį sumos 0,25 VDU per mokestinį laikotarpį neviršijančių draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą, kai draudimo objektas yra apdraustojo sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas, ir pensijų įmokų į pensijų sąskaitą pensijų fonde suma, per mokestinį laikotarpį neviršijanti 25 procentų per mokestinį laikotarpį darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų;“.
7	4		Argumentai:

				Siekiant skatinti investicijas į Lietuvoje veikiančius startuolius, gerinti inovatyvių įmonių finansavimo prieinamumą bei stiprinti alternatyvaus kapitalo rinką, Lietuvoje reikia sukurti ir formuoti palankią bei tvarią mokestinę aplinką fiziniams asmenims, kurie investuoja į ankstyvosios stadijos technologijų ar inovatyvius verslus. Atsižvelgiant į tai, siūloma Įstatyme numatyti pajamų neapmokestinimo lengvatą investuotojams, kurie savo kapitalą skiria startuoliams pradinuose jų veiklos etapuose. Šiuo metu fizinių asmenų pajamos, gautos iš vertybinių popierių (t. y. akcijų) pardavimo yra apmokestinamos taikant 15% arba 20% (jei viršijama 120 VDU dydžių suma) gyventojų pajamų mokesčio tarifą. Projektu mokesčio tarifas būtų padidintas bendrai pajamoms iki 32%. Jokios specifinės mokesčių lengvatos investicijoms į startuolius netaikomos. Tuo tarpu juridiniams asmenims numatytos tam tikros mokestinės lengvatos, kurių taikymas siejamas su vertybinių popierių išlaikymo laikotarpiu ir turimų akcijų dalimi (pavyzdžiui, Pelno mokesčio įstatymo 12 str. 15 p. nustatyta, kad kai yra perleidžiamos įmonės akcijos, nuosavybėje išlaikytos ilgiau nei 2 metus valdant daugiau nei 10% įmonės akcijų, tokios pajamos yra neapmokestinamos pelno mokesčiu). Kita lengvata įtvirtinta Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnio 18 punkte numato, jog juridinio asmens neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos pajamos, gautos iš Kolektyvinio investavimo vieneto investicinių vienetų, akcijų (pajų, dalių ar kt. vienetų) ar įnašų perleidimo kitiems asmenims. Matomas poreikis skatinti privačias investicijas į startuolius, siekiant didinti kapitalo prieinamumą augančioms technologijų įmonėms ir inovatyviems verslams. Tačiau investicijos į nuosavybės vertybinius popierius yra labai rizikingos - startuolio nesėkmingos veiklos atveju atliktą investiciją investuotojui bus sudėtinga arba praktiškai neįmanoma atgauti. Tarptautinė praktika rodo, kad mokestinės paskatos yra efektyvus įrankis pritraukiant privatų kapitalą į aukštos rizikos, bet didelio augimo potencialo sektorius. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje veikiančios investicijų programos (<i>angl. - Seed Enterprise Investment Scheme</i> ir <i>Enterprise Investment Scheme</i>) sėkmingai skatina individualių investuotojų aktyvumą, siūlydamos mokesčių lengvatas investicijoms į mažas, inovatyvias įmones. Įvairūs mokesčio lengvatų modeliai taikomi ir Europos Sąjungos valstybėse – Airijoje, Prancūzijoje ir kitose, pripažįstant fizinių asmenų investicijas kaip svarbią ekosistemos dalį. Lietuvoje analogiškos paskatos nėra taikomos fiziniams asmenims. Raginame sudaryti palankesnes sąlygas fiziniams asmenims dalyvauti Lietuvos inovatyvių įmonių finansavime, tokiu būdu
--	--	--	--	--

8	4		skatinant naujų investuotojų pritraukimą ir jų (investuotojų) aktyvumą. Pasiūlymas: Papildyti Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo Įstatymo 17 straipsnį 1 dalies 30¹ punktu: „30¹) vieneto, kurio akcijų (dalių, pajų) įsigijimo metu vidutinis metinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 50 asmenų, o mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 10 milijonų eurų arba balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 milijonų eurų, registruoto ar kitaip organizuoto Europos ekonominės erdvės valstybėje ne anksčiau kaip prieš 5 metus, ir vykdančio technologijų ar inovacinę veiklą, akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ne per investicinę sąskaitą gautos pajamos, jeigu tokios akcijos (dalys, pajai) įsigytos anksčiau negu prieš 3 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir 3 metus iki akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn gyventojas vienas arba kartu su susijusiais asmenimis tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai nevaldė daugiau kaip 25 procentus to vieneto akcijų (dalių, pajų). Ši lengvata netaikoma tuo atveju, kai vieneto dalyvis akcijas (dalis, pajus) parduoda arba kitaip perleidžia nuosavybėn šias akcijas (dalis, pajus) išleidusiam vienetui, kai vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal šio Įstatymo 11 straipsnį, taip pat parduodant ar kitaip perleidžiant akcijas, kurios gautos šio Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 1 punkte nurodytu atveju (akcijų nominalios vertės padidinimo atveju lengvata netaikoma pajamų daliai, kuri lygi akcijos nominalios vertės padidinimo sumai);“ Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo Įstatymo 17 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 9, 9¹, 10, 11, 12, 13, 14, 14¹, 15, 16, 16¹, 17, 18, 20, 20¹, 20², 23, 24, 27, 28, 30, 30¹, 32, 33, 34, 36, 39, 40, 42, 46 ir 53 punktuose nustatytos lengvatos, taip pat 26 punkte nustatyta lengvata dovanojimo būdu iš kitų negu sutuoktinis, vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai), broliai, seserys, vaikaičiai ir seneliai gautoms pajamoms netaikomos, jeigu gyventojo atitinkamos pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje.“
9	6		Argumentai: Šiuo metu Įstatymo 18¹ straipsnis numato galimybę perkelti mokestinio laikotarpio nuostolius į kitus mokestinius laikotarpius, tačiau tik individualios veiklos atveju, kai pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą. Tokiais atvejais gyventojai gali

			patirtais mokestiniais nuostoliais dengti vykdomos individualios veiklos kitų metų pajamas. Vertybinių popierių sandoriai nėra individuali veikla pagal Įstatymo 2 straipsnio 7 dalies nuostatas. Gyventojai, investuojantys į startuolius ir kitas nelistinguotas įmones (Lietuvoje absoliuti dauguma įmonių yra nelistinguotos), susiduria su tuo, kad investicinės sąskaitos taisyklės jiems taip pat netaikomos. Vienais metais patyrus nuostolius, o kitais metais gavus pajamų, į tuos nuostolius neatsižvelgiama skaičiuojant gyventojų pajamų mokesčio prievoles. Dėl to, mokestis sumokamas ir nuo nuostolių sumos. Gyventojo pajamoms pritaikius progresinį iki 32% gyventojo pajamų mokesčio tarifą ir palikus patirtų nuostolių apmokestinimą būtų sukurta sąžiningą mokesčių mokėtoją diskriminuojanti ir baudžianti situacija, pažeidžianti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 6 ir 8 straipsniuose įtvirtintus protingumo, teisingumo, teisėtų lūkesčių principus, be kita ko, tai neproduktyvu ir stabdytų ekonomikos plėtrą. Įvedus gyventojų pajamų neapmokestinimo lengvatą už 3 metus išlaikytų startuolio akcijų pardavimą, nuostoliams iš tokio pardavimo galėtų būti taikomas apribojimas – jų nebūtų galima atimti iš kitų vertybinių popierių pajamų, perkelti į kitus metus. Pasiūlymas: Papildyti Įstatymo 18¹ straipsnio 4 dalimi: „4. Jeigu gyventojai iš mokestinio laikotarpio ne per investicinę sąskaitą gautų finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamų atėmę jų įsigijimo kainą ir kitus šio Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytus mokėjimus gauna mokestinio laikotarpio finansinių priemonių nuostolius, šių nuostolių suma perkeliama į kitą mokestinį laikotarpį, tačiau dengiama tik ne per investicinę sąskaitą gautomis finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo pajamomis. Finansinių priemonių mokestinius nuostolius galima perkelti neribotą laiką. Nuostoliai dėl vieneto, kurio akcijų (dalių, pajų) įsigijimo metu vidutinis metinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 50 asmenų, o mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 10 milijonų eurų arba balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 milijonų eurų, registruoto ar kitaip organizuoto Europos ekonominės erdvės valstybėje ne anksčiau kaip prieš 5 metus, ir vykdančio technologijų ar inovacinę veiklą, akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės, jeigu tokios akcijos (dalys, pajai) įsigytos anksčiau negu prieš 3 metus iki jų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir 3 metus iki akcijų (dalių, pajų) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gyventojas tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai nevaldė daugiau kaip 25 procentus to vieneto akcijų (dalių, pajų), iš
--	--	--	---

10	7		pajamų neatskaitomi ir į kitus mokestinius metus neperkeliami. Šioje dalyje nurodyta taisyklė dėl nuostolių neatskaitymo ir neperkėlimo netaikoma tuo atveju, kai vieneto dalyvis akcijas (dalis, pajus) parduoda arba kitaip perleidžia nuosavybės šias akcijas (dalis, pajus) išleidusiam vienetui, kai vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal šio Įstatymo 11 straipsnį, taip pat parduodant ar kitaip perleidžiant akcijas, kurios gautos šio Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 1 punkte nurodytu atveju (akcijų nominalios vertės padidinimo atveju taisyklė netaikoma pajamų daliai, kuri lygi akcijos nominalios vertės padidinimo sumai);“ Pasiūlymas: Papildyti Įstatymo projektu keičiamo Įstatymo 19 straipsnį 7 dalimi: „7. Gyventojų mokestinio laikotarpio ne per investicinę sąskaitą susidarę finansinių priemonių nuostoliai gali būti perkeliama į kitus mokestinius metus šio Įstatymo 18¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir apskaičiuojant mokestį jie gali būti atimami iš ne per investicinę sąskaitą gautų finansinių priemonių pajamų.“
11	9		Argumentai: Pagal šiuo metu galiojantį Įstatymo 21 straipsnį gyventojai gali atskaityti iš pajamų tam tikras ilgalaikio pobūdžio išlaidas, susijusias su asmeniniu ir šeimos saugumu, pavyzdžiui, gyvybės draudimo įmokas, pensijų kaupimą, išlaidas mokslui ir kt. Tačiau verslo pradžiai reikalingos investicijos – ypač rizikingoje ankstyvoje stadijoje esančius startuolius, kurių grąža yra neapibrėžta – nėra skatinamos tokiais lengvatomis. Kaip minėta aukščiau, pradinėse veiklos stadijose startuoliai neturi gerų galimybių gauti tradicinio finansavimo, todėl jų plėtrai itin svarbios privačių investuotojų lėšos. Siekiant paskatinti gyventojų investicijas į ankstyvos stadijos įmones, siūlome suteikti galimybę investuotojams atimti išlaidas, patirtas investavimo metu, iš apmokestinamųjų pajamų, sumą apribojant 100 000 eurų per metus ir įtraukiant į bendrą 25 procentų nuo apmokestinamųjų pajamų apribojimo apskaičiavimą. Tokia lengvata paskatintų daugiau investuotojų įsitraukti į verslo plėtrą ir ekonomikos augimą. Atitinkamos programos ir mokesčių lengvatos taikomos kitose šalyse, įskaitant: • Jungtinėje Karalystėje per Pradinių įmonių investicijų schemą (<i>angl. - Seed Enterprise Investment Scheme</i>) leidžiama atimti 50% investicijų iki 100 000 GBP per metus ir Įmonių investicijų

				schema (<i>angl. – Enterprise Investment Scheme</i>) leidžiama atimti 30% neviršijant 2 mln. GBP per metus, ● Lenkijoje Rizikos kapitalo investicijų skatinimu (<i>lenk. - Ulga dla Venture Capital</i>) leidžiama atimti 50% investuotos sumos iki 250 000 PLN (~58 200 eurų) per metus, ● Belgijoje taikoma Startuolių ir augančių įmonių investicijų lengvata (<i>angl. - Start-up / scale-up Tax Shelter</i>) leidžiama atimti 45%-25% (priklausomai nuo įmonės dydžio) investuotos sumos iki 100 000 eurų per metus, ● Prancūzijoje taikoma Madelin įstatymo programa – leidžiama atimti visą investicijos sumą iki 50 000 eurų per metus asmeniui, ją įtraukiant į bendrą atimamų išlaidų apribojimą. Pasiūlymas: Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamą Įstatymo 21 straipsnį papildyti 21 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir jį išdėstyti taip: „4) pinigais sumokėti įnašai už naujas akcijas (dalis, pajus) į vienetus, kurių įnašų sumokėjimo metu kiekvieno vidutinis metinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 50 asmenų, o mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 10 milijonų eurų arba balanse nurodyto turto vertė neviršija 10 milijonų eurų, ir šie vienetai yra registruoti ar kitaip organizuoti Europos ekonominės erdvės valstybėje ne anksčiau kaip prieš 5 metus, vykdo technologijų ar inovacinę veiklą, nėra nemokūs ir jų išleistas perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais, nėra prekiaujama prekybos vietose, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, neviršijantys 100 000 eurų, jei gyventojas taip įgytų akcijų (dalių, pajų) išipareigoja neparduoti ir kitaip neperleisti nuosavybėn 3 metus, vienas arba kartu su susijusiais asmenimis tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai nevaldė ir išipareigoja 3 metus taip nevaldyti daugiau kaip 25 procentus tų vienetų akcijų (dalių, pajų), ir toks vienetas iš gyventojų, kurie įnašus į šį vienetą atima iš savo pajamų, gauna ne daugiau kaip 1 mln. eurų tokių įnašų ir šiuos gautus įnašus panaudoja savo veikloje per 2 metus nuo jų gavimo. Jeigu įnašai sumokėti skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta paskola), iš pajamų gali būti atimama per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis.“
--	--	--	--	---

Teikia
Seimo nariai